
PWYLLGOR CRAFFU GWASANAETHAU 02.10.14

Yn bresennol: Y Cynghorydd Peter Read (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Beth Lawton (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr: Huw Edwards, E. Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Elin Walker Jones, Eryl Jones-Williams, Dilwyn Lloyd, Dewi Owen, W. Tudor Owen, Liz Saville Roberts, Ann Williams, Eirwyn Williams a Hefin Williams.

Undebau Athrawon: David Healy

Eraill a wahoddwyd ar

Gyfer Eitem 5 ar y Rhaglen:(a) Y Cyng. Eddie Doan, Tom Ellis, Aled Evans, Jean Forsyth, Gwen Griffith, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, Anne Lloyd Jones, Eric Merfyn Jones, W. Roy Owen, E. Caerwyn Roberts, Angela Ann Russell, Dyfrig L. Siencyn, Gareth Thomas, Ioan C. Thomas, Paul E. Thomas, Elfed Wyn Williams, R H Wyn Williams, Mandy Williams-Davies

(b) Y Cyng. Alun Mummery, John Griffith a Geraint Roberts
(Cyngor Ynys Môn)

(c) Meinir Evans (Cynrychiolydd y Trydydd Sector)

Hefyd yn Bresennol: Iwan Trefor Jones (Cyfarwyddwr Corfforaethol) Eleri Llywelyn Owen (Rheolwr Prosiect Dros Dro), Arwel Ellis Jones (Uwch Reolwr Gwasanaeth Comisiynu Corfforaethol), Gareth James (Rheolwr Aelodau Cefnogi a Chraffu), Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau a Craffu) a Mrs Linda Byrne (Aelod o Bwyllgor Safonau).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Craig ab Iago, Stephen W. Churchman, Lesley Day, Dyfed Edwards, John Brynmor Hughes, Peredur Jenkins, Linda Ann Wyn Jones, Linda Morgan, Michael Sol Owen, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, a Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol).

1. GAIR O GROESO

Estynodd y Cadeirydd groeso i'r canlynol:

- (a) Yr Athro Trevor Purt, Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr, Grace Lewis Parry, Cyfarwyddwr Llywodraethu a Chysylltiadau Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr.
- (b) Aelodau'r Cyngor nad oeddynt yn aelodau o'r Pwyllgor
- (c) Y Cynghorwyr Alun Mummery a John Griffith, Mr Geraint Roberts, Swyddog Craffu, Cyngor Ynys Môn
- (d) Meinir Evans, Rheolwr Canolfan Lon Abaty, a oedd yn cynrychioli'r trydydd sector.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan y Cyngorydd Elin Walker Jones mewn perthynas ag Eitem 5 ar y Rhaglen – Y Gwasanaeth Iechyd Lleol gan ei bod yn gyflogedig gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Roedd yr aelod o'r farn ei fod yn fuddiant oedd yn rhagfarnu, a gadawodd y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar y mater.

3. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 19 Mehefin 2014.

4. Y GWASANAETH IECHYD LLEOL

(a) Derbyniwyd cyflwyniad gan yr Athro Trevor Purt, Prif Weithredwr, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Ymhelaethodd ar ei weledigaeth i'r gwasanaeth iechyd, yn dilyn ei benodiad i'r swydd ers tri mis, drwy gyfeirio at y pedwar maes canlynol:

1. Fel Bwrdd Iechyd mae angen i ni newid cyfeiriad drwy ganolbwyntio ar yrru ymlaen gyda dull o gyflwyno gwasanaeth gofal sylfaenol a chymunedol sy'n gynaliadwy
2. Ehangu i gefnogi cydweithwyr gwasanaeth gofal sylfaenol a chymunedol
3. Bod yn fwy lleol yn y ffordd mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r awdurdodau lleol ar draws gogledd Cymru a chydweithwyr yn y trydydd sector.
4. Cynllun Tair Blynedd

Cafodd yr uchod ei atgyfnerthu drwy ymgynghori gyda staff am newidiadau ac egluro'r agweddau allweddol. Roedd strwythur newydd wedi ei anfon ar gyfer ymgynghori ffurfiol sy'n cydnabod yr angen am reolwyr ac arweinyddiaeth leol yn gysylltiedig â'r chwe awdurdod lleol. O safbwynt hyn, sefydlir tri Thîm Ardal i weithio gyda'r awdurdodau lleol ble bydd Cyfarwyddwr Lleol yn gyfrifol am:

- Hybu iechyd
- Atal afiechyd
- Gweithio ar faterion iechyd y cyhoedd
- Arwain y Timau Cymunedol ac Ysbytai sy'n rhan allweddol i'r Gwasanaeth Iechyd o ran gwasanaethau wedi gadael yr ysbyty

Bydd gan y Cyfarwyddwyr Ardal gyllidebau i'w cymunedau i ddatblygu'r gwasanaeth o'r gwaelod i fyny, a ble bydd nifer y boblogaeth yn pennu sut mae'r arian yn cael ei wario. Dyrennir yr arian i ble fo'r Tîm Ardal a'r cleifion a bydd yn gyrru sut bydd y Bwrdd Iechyd eisiau gweithio gydag awdurdodau lleol a chydweithwyr ar draws y sector cyhoeddus.

Rhagwelir y bydd y strwythur newydd yn ei le erbyn y Nadolig ac mae'r Bwrdd Iechyd yn awr yn y broses o edrych am dri chyfarwyddwr o wahanol gefndiroedd - gwasanaethau gofal sylfaenol, rhywun sy'n deall sut i reoli trosglwyddo o ofal eilaidd i ofal sylfaenol, gyda chefnidir awdurdod lleol/gofal cymdeithasol. Bydd y strwythur hefyd yn cynnwys Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Aciwt a Iechyd Meddwl gan wneud cyfanswm o bump fydd yn cael eu harolygu gan Brif Swyddog Gweithredol fydd yn gyfrifol am gyflwyno gwasanaethau o ddydd i ddydd. O ran yr ymatebion ysgrifenedig a gafwyd o'r ymgynghori, nid oedd un llais oedd yn anghytuno gyda'r weledigaeth uchod.

O ran y cynllun tair blynedd, nodwyd bod pedwar maes allweddol yr hoffai'r Bwrdd Iechyd i'r awdurdodau lleol fod yn rhan ohonynt:

- Bod â strategaeth sylfaenol a chymunedol sydd angen ei mireinio yn unol â gweledigaeth y sefydliad
- Yr angen am drafodaeth gyda'r gwasanaeth cyhoeddus i gyd-leoli gwasanaethau yn y dyfodol
- Datblygu model gweithlu o ran recriwtio a hyfforddiant
- Gwasanaethau aciwt clinigol - yr angen i symud i fodel o un ysbyty dros dri safle ond sicrhau bod gwasanaethau lleol yn eu lle ble mae eu hangen i sicrhau cefnogaeth i wasanaethau cymunedol.

(b) Wrth ateb cwestiynau penodol a gyflwynwyd gan aelodau unigol, dywedodd yr Athro Purt fel a ganlyn:

1. Ynglŷn ag aros am dair awr i gael gwasanaeth 'triage' roedd hi'n anodd ateb hyn oherwydd ni ddylai mwyafrif helaeth y cleifion fod yn mynd i'r Adran Ddamweiniau a Brys ond i'w fferyllfeydd, meddygfeydd Meddygon Teulu neu i un o'r myrdd o wasanaethau eraill. Y targed i amser aros yn yr Adran Ddamweiniau a Brys yw 4 awr, ac yn ei farn ef roedd gormod o bobl yn mynd i'r Adrannau hyn ble rhoddwyd y flaenoriaeth i drin pobl oedd angen triniaeth frys yn gyntaf. Os oes angen i unigolion aros am dair awr yna nid oedd yna lawer roedd y system bresennol yn gallu ei wneud i newid hyn. Er hynny, dylid pwysleisio mai nid gwasanaeth iechyd da oedd yr Adran Ddamweiniau a Brys.

O ran y rhestrau aros, gweithredir dwy system cadw lle yng Nghymru a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru, sef y broses cadw lle rhannol i lwybrau triniaeth sydd ddim yn rhai brys gyda gwasanaeth cadw lle llawn sydd fel arfer yn cael ei ddefnyddio i gleifion gyda chanser.

2. O ran y pryderon ynglŷn â'r Gwasanaeth Ambiwllans yng Ngwynedd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar y cyfan sydd â'r amser ymateb gorau yng Nghymru ac ar hyn o bryd roedd yn 63% oedd yn agos i'r targed o wyth munud. Er hynny, nid oedd y targed wyth munud yn gwahaniaethu pan roedd parafeddyg yn cyrraedd ac os oedd yn argyfwng go iawn – caiff yr alwad ei chofnodi gan y Ganolfan Alwadau. Felly, roedd cwestiwn os oedd y nifer iawn o gleifion yn cael eu gweld fel achosion brys ar y targed 8 munud. Roedd hyn yn fater i'w drafod yn y dyfodol gyda'r Gwasanaeth Ambiwllans mewn ffordd ychydig yn fwy synhwyrol – nid dim ond y targed sy'n methu. Erbyn hyn roedd cyswllt uniongyrchol rhwng y Bwrdd Iechyd a'r Gwasanaeth Ambiwllans fel ei bod hi'n glir ynglŷn â sut i symud y gwasanaeth yn ei flaen. Nodwyd ymhellach fod y gwasanaeth ei hun angen ei foderneiddio ac roedd nifer o bobl yn ei ystyried fel gwasanaeth cludiant. Rhagwelir gyda'r gwaith sydd ar y gweill, y bydd y gwasanaeth yn fwy canolog yn y gwasanaethau a bydd yn gwella yn y dyfodol.
3. O ran cadw cleifion mewn gwelyau ysbyty, nododd yr Athro Purt na fyddai yn dadlau dros gadw cleifion mewn gwelyau ysbyty os nad oedd angen iddynt fod yno. Os oedd angen triniaeth barhaus yna dylai'r cleifion adael yr ysbyty a chael eu galw yn ôl. Nodwyd ymhellach fod y Bwrdd Iechyd yn un o'r rhai gorau yng Nghymru gyda cyrraedd y targedau i fynediad diagnostig cyffredinol ac o ran dilyniant, nid oedd Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr yn ddim gwahanol i fyrddau iechyd eraill. Ar hyn o bryd roedd y gwasanaeth y tu allan i oriau yn cael ei ddiwygio ac roedd yn destun adolygiad a gyhoeddir yn ystod y 2/3 wythnos nesaf.

4. Ynglŷn â pholisi'r Gymraeg ag anghenion cleifion, nodwyd ei bod hi'n hollol sylfaenol fod gwasanaeth dwyieithog yn hollol hygyrch. Fe wyddom fel mae pobl yn mynd yn hŷn eu bod yn dymuno siarad yn eu mamiaith. Mae'r Bwrdd yn dymuno creu hinsawdd gyda'r staff a'r cleifion sy'n cydnabod fod gofal dwyieithog yn well gofal i gleifion. Er hynny, nid yw hi bob amser yn bosib ymateb ar unwaith i'r angen am ofal dwyieithog wrth erchwyn y gwely - ond mae'r Bwrdd wedi mynd i'r afael gyda phethau ymarferol drwy adnabod aelodau o staff sy'n gallu siarad Cymraeg a ble fo'n bosib mae'n sicrhau bod siaradwyr Cymraeg ar bob shift. Hefyd, mae llawer o waith wedi ei wneud gyda chynllunio, recriwtio, llunio strategaeth sgiliau dwyieithog, gweithio gyda phractisiau Meddygon Teulu i sicrhau eu bod yn deall beth yw gofal gyda'r unigolyn yn ganolog.
5. O ran adfer hyder trigolion Gwynedd ac yn arbennig ardaloedd gwledig yn ne'r Sir, roedd yr Athro Purt yn rhagweld bod gweithio mewn partneriaeth go iawn gydag awdurdodau lleol a mynychu cyfarfodydd fel y cyfarfod hwn i geisio dod o hyd i atebion i broblemau cyffredin, fyddai'r man cychwyn fel bod Aelodau yn deall y cyfeiriad mae'r Bwrdd lechyd am ei gymryd. Anogodd yr aelodau i beidio barnu'r Bwrdd lechyd ar yr hyn a wnaeth yn y gorffennol.
6. O ran yr ysbytai cymunedol, roedd gan yr Athro Purt farn glir fod y gwelyau hyn yn ddiogel a dylid eu defnyddio ar gyfer gofal canolradd ac ail-alluogi. Roedd o'r farn na ddylai'r Bwrdd lechyd fod yn cynnig arhosiad gofal tymor hir oherwydd yn rhy aml yn y gorffennol roedd ysbytai cymunedol wedi cael eu defnyddio yn lle gofal preswyl awdurdod lleol neu i ofal nyrsio sector preifat. Bydd rôl ysbytai cymunedol yn y dyfodol gyda chleifion allanol, rhedeg diagnosteg, canolfannau i ymgynghorwyr, cefnogi Meddygon Teulu, gofal lefel canolradd a ble y gellir symud cleifion iddynt fel eu bod yn agosach at adref.

Wrth gydnabod yr heriau o ran toriadau ariannol ac efallai llai o gartrefi gofal i bobl, nodwyd y bydd yn rhaid cynnal trafodaethau gyda Chyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol o ran pecynnau gofal cartref, cytundeb staff ac ati, a sut i ddelio gyda'r boblogaeth gynyddol hŷn ac afiechydon cronig.

7. Yn codi o'r uchod, datganwyd mai'r broblem yng Ngwynedd oedd nad oedd y cartrefi gofal preswyl yn gartrefi nyrsio ac un dewis fyddai darparu nyrsys mewn cartrefi gofal.

Yn ei ateb dywedodd yr Athro Purt bod angen trafod hyn gyda phob awdurdod drwy edrych ar y galw, sut i lunio'r gwasanaeth ar gyfer y dyfodol, annog buddsoddi ac ati.

8. O ran arwain a chydlynu'r berthynas rhwng Cynghorau, Byrddau lechyd a'r Llywodraeth, roedd yr Athro Purt o'r farn fod rhan ganolog amlwg i'r trydydd sector mewn ystod cyfan o feysydd. Roedd angen cynnal trafodaeth ar ba ran y gall y trydydd sector ei gynnig i helpu'r strategaeth a sut i ymgysylltu gyda'r sefydliad yn ogystal â'r rhai llai.
9. O ran y sefyllfa gyda Ysbyty Blaenau Ffestiniog, roedd cyfarfod wedi ei gynnal a'r gobaidh oedd y byddai'r Bwrdd lechyd yn symud ymlaen i recriwtio Meddygon Teulu. Rhoddwyd sicrwydd fod yr arian wedi ei gadw ar gyfer y ganolfan integredig ond roedd y Bwrdd lechyd yn dibynnu ar arian Llywodraeth Cymru ac fe all hwn newid yn y dyfodol.
10. I ateb y pwysigrwydd cynyddol oedd yn cael ei roi ar gamau atal, dywedodd yr Athro Purt y byddai mewnblannu iechyd y cyhoedd a gwybodaeth iechyd y cyhoedd a'r dynnameg sy'n greiddiol i afiechyd yn y broses gynllunio ar lefel y Tîm Ardal yn fodd o

symud ymlaen.

11. O ran effaith y diffyg meddygon mewn ardaloedd gwledig, nodwyd fod nifer o Feddygon Teulu yn cyrraedd oed ymddeol ac roedd tanddatblygiad hanesyddol o iechyd sylfaenol mewn ysgolion hyfforddi. Gellid un ai anwybyddu hyn a disgwyl y bydd gofal sylfaenol yn dal i allu cyflwyno gwasanaethau neu roedd angen ail-ddylunio'r gwasanaeth fel bo gofal sylfaenol yn cael ei arwain gan Feddyg Teulu a thîm sydd ddim bob amser yn cyflwyno gofal ymarferol. Mae angen mwy o gyfleoedd i feddygon ifanc i rannu gwaith rhwng bod yn yr ysbyty ac allan o'r ysbyty. Yr allwedd yw uwch-sgilio nyrsys cymunedol i ddod yn fetronau cymunedol a rhedeg y gwasanaeth mewn ffordd wahanol. Mae'r Bwrdd Iechyd mewn trafodaethau gyda Phrifysgol Bangor ynglŷn â hyfforddiant lleol ac rydym yn edrych am ffurf o gysylltiad gyda Chaerdydd.
12. Roedd recriwtio nyrsys hefyd yn broblem yn arbennig o amgylch ardal Wrecsam gan fod cryn gystadleuaeth dros Glawdd Offa. Mae hon yn her i'r Bwrdd Iechyd ac roeddent yn edrych ar bob cyfle sydd ar gael.
13. Cafwyd sicrwydd y bydd y Bwrdd Iechyd yn defnyddio bob ffordd bosib o ran rhoi pwysau ar Lywodraeth Cymru i sicrhau grantiau priodol fydd yn atgyfnerthu'r angen i'r Bwrdd Iechyd a llywodraeth leol i gynllunio a chyflawni gyda'i gilydd. Mae'r clientau yn y gymuned angen gweld gwahaniaeth a bydd bywyd yn haws os ydym yn gweithio gyda'n gilydd.
14. I ateb cwestiwn am bractisiau preifat, esboniwyd y drefn ariannu a bod swm yr arian yn dibynnu ar restrau cleifion a'r boblogaeth.
15. I ateb pryderon am ambiwlansiau o Ynys Môn yn cael eu hanfon i Lannau Dyfrdwy a Wrecsam yn rheolaidd sydd wedyn yn achosi problemau yn yr ardal hon, dywedwyd fod y model y Gwasanaeth Parafeddygon yn Ambiwllans Cymru ar hyn o bryd yn cael ei adolygu. Y protocol presennol oedd pe bai claf yn cael ei gludo i'r ysbyty mewn ambiwlans, unwaith fo'r ambiwlans hwnnw yn rhydd byddai'n mynd i'r alwad agosaf nesaf. Roedd hyn yn achosi trafferthion os oedd problemau trawsffiniol. Roedd hyn yn wahanol i'r gwasanaeth ymateb cyflym ac roedd trafodaeth ar hyn o bryd am y gwasanaeth ymateb sydyn gan fod yn rhaid iddo aros o fewn ei ardal. Roedd materion yr oedd y Bwrdd Iechyd yn ceisio mynd i'r afael â nhw.
16. Yn hanesyddol, roedd y Bwrdd Iechyd wedi bod yn anfodlon i wrando ar lais y gymuned ac yn arbennig gyda chau Ysbyty Blaenau Ffestiniog a'r mater fod Ysbyty Alltwn yn cael ei thanddefnyddio. Gofynnwyd i'r Athro Purt, yn ôl ei brofiad ef os oedd hi'n amser i edrych ar y gwasanaeth eto a chael dau Fwrdd sy'n adlewyrchu anghenion y cymunedau.

I ateb, dywedodd bod angen newid tri maes i gael perthynas agosach gyda'r cymunedau. Roedd yn rhaid i gyflwyniad y gwasanaeth fod yn gost effeithiol ac ni fedrai'r Bwrdd Iechyd fforddio dyblygu gwaith gan na fyddai unrhyw gynnydd yn y referniw. Ar gyfartaledd, roedd Byrddau Iechyd wedi gorfod gostwng eu costau gweithredu o dros 15%, oedd yn ostyngiad sylweddol na fyddai yn ymarferol gyda

sefydliadau llai. Roedd yr Athro Purt o'r farn drwy weithio yn yr un ôl-troed a'r heddlu, gwasanaeth tân ac achub gellid cynnal cydlyniant cymunedol a lleoliaeth. Roedd y buddion o'r gymuned a ddaw o sefydliad o faint Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr gydag un strwythur rheoli a dyma fyddai'r ffordd orau o ymdrin gyda'r gwasanaeth yn y dyfodol.

17. Cafwyd sicrwydd y byddai'r Bwrdd Iechyd yn rhoi pwysau drwy'r tri Thîm Ardal newydd ar rôl iechyd y cyhoedd, addysg a mynediad i gyfleusterau hamdden mewn ymdrech i geisio brwydro yn erbyn gordewdra mewn plant.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Athro Purt a Ms Grace Lewis Parry am ddod i'r cyfarfod, am y cyflwyniad, ac am eu parodrwydd i ateb y cwestiynau uchod. Roedd y Cadeirydd a'r aelodau yn edrych ymlaen i weithio mewn partneriaeth gyda'r Bwrdd Iechyd i wella darpariaeth y gwasanaeth.

5. ADOLYGIAD STRATEGOL ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYNHWYSIAD

- (a) Cyflwynwyd adroddiad gan yr Aelod Cabinet a oedd yn ymateb i gwestiynau a godwyd ymlaen llaw gan Aelodau ynglyn â'r adolygiad uchod.
- (b) Atgoffwyd yr Aelodau bod yr adolygiad yn mynd ochr yn ochr â'r datblygiadau arfaethedig i adeiladu Canolfan Hafod Lon fel canolfan ragoriaeth ym Mhenrhyndeudraeth ar gyfer plant a phobl ifanc gyda anghenion dysgu ychwanegol a'i fod wedi cymryd ychydig mwy o amser oherwydd bod angen ystyried potensial gweithdrefnau'r ddwy ysgol sef Hafod Lon a Pendalar ar gyfer y Sir gyfan. Byddai'r amserol hefyd i ystyried gwaith a rôl y Cyd-bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig.
- (c) Yn ystod y drafodaeth ddilynol, ystyriwyd y materion a ganlyn:
- (i) Yr angen i fod yn glir a chadarn ynglyn ag amserlen y datblygiadau
  - (ii) Yr angen i ystyried y datblygiadau hyn oll yng ngyd-destun gwaith Cyd-bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig y ddwy Sir a'r cyfeiriad sydd ei angen ar gyfer hynny
  - (iii) Pryder na fydd y drefn arfaethedig yn cydymffurfio â'r ddeddf berthnasol o'i gymharu â'r sustem sy'n gwarchod plant a phobl ifanc ar ddatganiad anghenion arbennig, ac a fyddir yn troi cefn ar weithdrefn datganiadau. Awgrymwyd bod y drefn hanesyddol lle roedd unedau anghenion dysgu ychwanegol ymhob dalgylch Ysgolion Uwchradd wedi bod yn weithdrefn lwyddiannus a oedd wedi ei dirwyn i ben rai blynyddoedd yn ôl er mwyn ymdrin â disgyblion yn y prif lif. Awgrymwyd hefyd y byddai llwyddiant unrhyw drefn yn ddibynnol ar Gyrrff Llywodraethu unigol.
  - (iv) Sut y byddir yn datganoli cyllid i ysgolion a phryderwyd y byddai plant yn colli allan pe byddai ysgolion yn defnyddio'r arian ar gyfer anghenion eraill.
  - (v) Mynegwyd pryder sylweddol bod llai na 100 allan o oddeutu 3,700 o rieni wedi ymateb i'r holiadur ac o'r ymateb a dderbyniwyd roedd materion arwyddocaol wedi eu nodi gan rieni.
  - (vi) pryder nad oedd ysgolion wedi anfon yr holiadur ac awgrymwyd ymhellach y byddai modd cael ffurf mwy creadigol o ymgysylltu gyda rhieni.
  - (vii) Oherwydd pwysigrwydd y byddai'r gweithdrefn arfaethedig yn effeithio cymaint o blant a phobl ifanc, awgrymwyd y gallasai cynnal Ymchwiliad Craffu i'r mater fod wedi bod o fudd. Disgwylir ymdrech arall i sicrhau gwell ymwybyddiaeth i'r rhieni.

(ch) Mewn ymateb i'r materion uchod nododd yr Aelod Cabinet a'r swyddogion perthasol:

- Mai'r tueddiad ydoedd ei fod yn cymryd amser i blentyn gael datganiad a thrwy'r drefn arfaethedig rhagwelir y bydd plant a phobl ifanc yn derbyn cefnogaeth llawer ynghynt gyda chynllun datblygu unigol ar gyfer eu hanghenion. O dan y drefn arfaethedig hefyd bydd modd i rieni fod yn rhan o'r drefn.
- O safbwynt datganoli cyllid i ysgolion, sicrhawyd y byddai monitro yn ganolog i'r drefn gyda rhwydwaith o swyddogion allweddol yn gweithio ymhob dalgylch i fonitro safon ac effaith yr ymyraethau n unol â chynllun datblygu unigol pob plentyn gydag anghenion er sicrhau eu bod yn derbyn y profiad addysgol cywir. Hyderir y byddai mwy o fuddsoddiad yn y blynyddoedd cynnar gan sicrhau bod ymwelwyr iechyd yn adnabod anghenion ynghynt
- Mewn ymateb i'r awgrym i sefydlu Ymchwiliad Craffu, nodwyd bod yr amserlen yn dynn i gynnal ymchwiliad trylwyr gan bod cynigion pendant i'w cyflwyno i'r Cabinet ym mis Rhagfyr. Fodd bynnag, awgrymwyd y gellir rhaglennu ymchwiliad mewn oddeutu blwyddyn i ganfod gwirediad y gweithdrefnau. Byddai modd hefyd cyflwyno mwy o wybodaeth i gyfarfod paratoi y Pwyllgor Craffu hwn ar 4 Tachwedd 2014 yng nghyd-destun ymateb SNAP Cymru i'r holiadur a'r pryderon amlygwyd o'r hyn oedd o'i le gyda'r drefn presennol.
- Bod rôl y Bwrdd Iechyd yn ganolog i'r broses er mwyn sicrhau cyd-gynllunio a chyfathrebu effeithiol gydag ysgolion i ymateb i anghenion y plant

Penderfynwyd: (a) Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

(b) Gofyn i'r Cyfarwyddwr Corfforaethol / Rheolwr Prosiect gyflwyno gwybodaeth pellach i gyfarfod paratoi y Pwyllgor Craffu hwn ar 4 Tachwedd 2014 yn amlinellu:

- **pryderon gyda'r drefn bresennol**
- **ymateb SNAP Cymru i'r holiaduron anfonwyd i rieni**
- **pa ymdrechion a wneir i godi ymwybyddiaeth rhieni o'r newidiadau**

6. YMCHWILIAD CRAFFU GOFAL – O'R YSBYTY I'R CARTREF (RHAN 2)

Cyflwynwyd cais i ethol Aelod arall i ymuno â'r Ymchwiliad uchod.

Penderfynwyd: Ethol y Cynghorydd Eirwyn Williams gyda Chynghorydd Selwyn Griffiths ar gael i gynorthwyo pe byddai angen.

7. YMDDEOLIAD

Adroddodd y Cadeirydd bod Mr Rhoslyn Prys yn ymddeol o gyflogaeth y Cyngor ddiwedd y mis hwn a thalwyd teyrnged iddo am ei ymroddiad a'i gyfraniad gwerthfawr i waith y Pwyllgor hwn dros y blynyddoedd. Gofynnwyd i anfon gair iddo i gyfleu gwerthfawrogiad y Pwyllgor am ei wasanaeth ac i ddymuno'n dda iddo yn ei ymddeoliad.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00 a.m. a daeth i ben 12.40 p.m.

CADEIRYDD.